

PERSPEKTÍVA

INFORMÁTOR PRE MISIU A VZDELÁVANIE

Kresťanské centrum BEREĀ

ročník 2, číslo 3

August 2004

Snaha lásky

*Ked' Ježiš
videl ich vieru,
povedal
ochrnutému:
„Synu, odpúšť'ajú
sa ti hriechy.“
(Marek 2,5)*

OBSAH:

Snaha lásky	1
Navštívili sme Wiedenest ..	2
Bohoslužba v rozmanitosti	2
Zakladanie zborov cez rozhlas	5
Evanjelista Allen Buchanek na Slovensku	7
Letom svetom	8
ERITREA: Uväznení pastori sa „stratili“	8
4. Misijná konferencia ...	8

Štyria muži priniesli na lôžku ochrnutého človeka k Pánu Ježišovi, ktorý sa nad ním zľutoval dvojakým spôsobom. Tento porazený ako hriešnik potreboval odpustenie a ako nemocný na lôžku potreboval silu, a Pán mu oboje dal.

Tieto dve veci - odpustenie a sila - sú veľké požehnania evanjelia. Odpustenie je osobnou vecou medzi dušou a samotným Bohom, avšak sila býva viditeľná druhými a je pre nich dôkazom obdržaného odpustenia. Keď druhým vravím, že sú mi hriechy odpustené, a nie je pri mne a v mojom spôsobe života vidieť žiadnu Božiu moc, tak nemám právo očakávať, aby mi verili (Mk 2,10-12).

Uvažujme krátko o skutku týchto štyroch mužov, ktorí toho paralyzovaného a bezmocného človeka priniesli k Ježišovi a stali sa tak nástrojmi Jeho záchranu.

Najprv si všimnime, že ich skutok bol skutkom lásky. Nečinili to zo ziskuchtivosti ani pre odmenu. Nemohli očakávať žiadny prospech. Žiadna sebecká myšlienka ich nepohla k tejto službe. Z vnútorného súcitu a ochotným srdcom i rukami mu chceli poslúžiť. Privádzanie hriešnika k Ježišovým nohám je službou, ktorá musí vyplývať z lásky. Ak som naplnený Božou láskou, tak ma táto láska puď k tomu, aby som všetky svoje schopnosti a prostriedky nasadil k záchrane stratených a k budovaniu vo viere zachránených, spasených duší. Ako je to s tebou, drahý čitateľ?

Skutok týchto štyroch mužov bol skutkom spoločným. Každý vstúpil na svoje miesto, vzal za roh lôžko, aby konal svoju prácu. Každý bol osobne zodpovedný vykonať svoj diel v tomto skutku. Tak pomáhal jeden druhému a všetci pracovali na spoločnej úlohe. V evanjelizačnej práci musí každé Božie dieťa „bojovať za vieru v evanjelium“ (Flp 1,27). Jeden alebo dvaja budú kázať, tretí uvádza do miestnosti, štvrtý pozýva okoloidúcich k vstupu. Avšak mnohí nemôžu byť takýmto spôsobom činní, ale každý jeden (kto sa naozaj oddal Pánovi) môže, má a bude prispievať a zo snahy lásky, viery a modlitby bezmocných, hriešnych, nemocných prinášať k Pánovým nohám.

Evanjelizačná práca musí byť **vytrvalou**. Títo muži mali ťažkosti, lebo dvere boli zata-

rasené množstvom zástupov. Oni nemohli prejsť so svojím bremenom. Tieto ťažkosti ich ale neodstrašili. „Kde je völa, tam je i cesta.“ Keď im zlyhali obyčajné prostriedky, tak použili mimoriadne. Ťažkosti, nespočetné prekážky sa stavajú do cesty robotníkom, pracujúcim v evanjeliu. Ale tieto nemôžu utliť ich vreújúcu lásku, aby biednych, stratených neprinášali k Pánu Ježišovi a nepoužili každú cestu (súhlasiacu s Písmom) k dosiahnutiu požehnaného cieľa.

Skutok týchto mužov bol tiež skutkom

sebazaprenia. Prostriedky, ktoré použili, aby nemocného priniesli k Pánovi, ich niečo stáli. S veľkou námahou a prácou vyniesli nemocného s lôžkom na strechu, a keď ju preborili, opatrne a ticho, plní vreújúceho očakávania, spustili ho dolu k Ježišovým nohám. Vedeli, že strechu budú musieť opraviť, ale oni sa nestarali o výdavky, hlavne, že mohlo byť tomu biednemu spomožené. Ó, kiež by len bolo viac oddanosti pre evanjelium! Takej oddanosti, ktorá vstáva o pol hodiny skôr k modlitbe, otvára

peňaženku pre Pánovo dielo a náhli v sychravej večernej hodine zvestovať evanjelium. Keď Pán vidí takúto odovzdanosť, požehná ju a nenechá ju bez odmeny.

Takýto skutok musí byť skutkom viery. Títo muži o ňom dlho nehovorili, ale ho ihneď vykonali. „Ja ti ukážem vieru zo svojich skutkov.“ (Jk 2,18) Dnes, keď sa veľa hovorí o prázdnych skutkoch, hľadí Boh na takých, v ktorých pôsobí viera s láskou. Takúto vieru Pán ctí. On nás nemôže potrebovať, keď pri nás nenachádza takú vieru. Keď Ježiš uvidel ich vieru, prehovoril k nemocnému. Nestačí len evanjelium hlásať a zaň sa modliť, ale potrebný je skutok viery z lásky. Tak sa staneme nástrojmi, skrze ktoré On môže iných požehnať.

Dajme sa teda hriechom nemocných a bezmocných prinášať k Pánu Ježišovi; prinášajme ich na ich lôžkach, t.j. v okolnostiach, v akých sa nachádzajú. „Činiac dobre neustávajme“ prinášať hriešnikov k Ježišovi. On potom pohliadne aj na našu vieru, ako pohliadol na vieru oných štyroch mužov, a požehná tým, ktorých sme Mu priniesli, tak ako požehnal nám, keď sme boli k Nemu prinesení.

(Z časopisu *Ze slov pravdy a lásky*) ☒

Navštívili sme

Wiederest

Už desiatky rokov trvajú dobré vzťahy medzi kresťanskými zbormi na Slovensku (predtým v Československu) a misijným domom a biblickou školou vo Wiedereste (MBW). Založená bola pred takmer 100 rokmi v Berlíne, odkiaľ sa po čase presťahovala. V dávnejších dobách tu mnoho dobrého prijali bratia Křesina, Mrozek, Kossuth. V dobrom si spomíname na návštevy nemeckých bratov u nás - spomeňme si len na mená Schrupp, Reh, Kunz, Herm. Ich služba bola často sprevádzaná premietaním diapozitívov a informáciami o misii, ktoré nám mnohým zneli (a azda ešte znejú) dost' exoticky. Veriaci z Nemecka však majú otvorené srdce nielen pre exotickú cudzinu, čo sme s vďačnosťou ocenili, keď sme prijímali ich podporu pri stavbe zborových domov na Slovensku i iných projektoch.

Po roku 1989 sa otvorili dvere pre intenzívnejšie kontakty, a niektorí už využili príležitosť na denné štúdium na biblickej škole vo Wiedereste; pre ďalších možných záujemcov sú dvere stále otvorené. Ale veľkým obohatením a inšpiráciou môže byť aj kratšia návšteva. O tom sa presvedčilo 8 bratov z Nitry, Púchova, Trenčína, Nového Mesta nad Váhom, Modry, Pezinku a Rače, ktorí sa zúčastnili na rodinnej konferencii vo Wiedereste v júli tohto roku. Tradične v tomto čase bývala misijná konferencia. Od minulého roka sa však ujala novinka - program sa rozšíril tak, aby poskytol dostatok podnetov pre celé rodiny veriacich vrátane detí a dorastencov. Počas víkendy bola pre účastníkov pripravená pestrá kombinácia prednášok, seminárov, piesní, informácií o misií, modlitieb, ba i čas na oddych a rozhovory.

Témou tohto roka bola **Bohoslužba - uctievanie Boha**. Rôzni prednášajúci hovorili o tom, ako chváliť Pána v zhromaždení veriacich i každodenným životom. Hovorilo sa na základe Písma i súčasných skúseností. Hlavným hosťom-prednášajúcim bol *John Allan* z Anglicka. Prepis jeho prednášky o rozmanitých formách uctievania prinášame v tomto čísle Perspektívy.

My, Slováci, sme cestovali do Wiederestu aj preto, aby sme nemeckým veriacim vyjadrili naše poďakovanie za pomoc, poskytnutú za účelom zakúpenia budovy v Modre-Harmónii. Tá má po nutnej rekonštrukcii slúžiť rôznym aktivitám

John Allan:

Bohoslužba v rozmanitosti

JOHN ALLAN pracuje už desaťročia medzi mládežou v anglických bratských zboroch. Jeho domácim zborom je Belmont Chapel v meste Exeter. Dva dni týždenne pracuje ako „kaplán“ v jednej tradičnej britskej strednej škole (čo podľa jeho slov je taká úžasná príležitosť, ako mať skupinu mládeže s 800 členmi). Okrem toho sa venuje písaniu, cestovaniu a prednášaniam.

Táto prednáška odznela počas rodinnej konferencie vo Wiedereste v júli 2004.

Máme Boha úžasnej rozmanitosti - a tohto Boha máme uctievať všetkými možnými spôsobmi. On to tak chce, aby bol uctievaný rôznymi spôsobmi. Celé Písmo na to poukazuje. Vidíme to v prvom rade na mnohotvárnosti Jeho stvorenia - Boh obľubuje rozmanitosť. Na pestrosť stvorených vecí pozorujeme, ako rád Boh robí veci, ktoré sa navzájom odlišujú. My ľudia nevyzeráme tak, ako iné živé tvory. Ty nevyzeráš ako gorila (hoci niektorí sa im podobáme viac než iní). Nevyzeráš dokonca ani ako človek sediaci vedľa teba. Boh hovorí: „Hľa, robím všetko nové!“ A On chce, aby sme my, stvorení na Jeho obraz, odrážali Jeho kreativitu v rozmanitosti.

Za druhé, keď si v Biblii všimame tému bohoslužby alebo uctievania, nájdeme tu použité viaceré prilihavé výrazy - akoby žiadne slovo samé osebe nestačilo na vyjadrenie toho, čo znamená uctievanie Boha. Tri hlavné novozákonné pojmy (*leitourgeó, proskyneó, latreuó*) - jeden hovorí o tom, čo robíme svojou *myslou*, keď si uvedomíme svoje postavenie pred Bohom; druhý hovorí o tom, čo sa odohráva v našich *pocitoch*, keď prejavujeme svoju lásku a oddanosť Pánovi; tretí hovorí o tom, čo robí naša *vôľa*, keď sa ako výraz úcty poddáme Bohu, aby sme konali Jeho vôľu. Každá naša služba môže a má byť vyjadrením úcty k Bohu. Pravá bohoslužba má všetky tieto aspekty.

Za tretie, keď prechádzame od Starej zmluvy k novej, môžeme si všimnúť zvláštnu zmenu. V Starom zákone dal Hospodin svojmu ľudu konkrétne a presné predpisy, ako Ho majú uctievať. Oproti tomu Nový zákon má nápadný nezáujem o konkrétne formy uctievania - kedy, kde a ako sa má vykonávať. Nejde o to, že by v Novej zmluve bohoslužba nemala miesto, ale otvára sa tu úplne nová dimenzia. Keď sa Pán Ježiš zhovára v Samárii so ženou pri studni a dotýka sa otázkami jej manželského života, čo jej vôbec nie je príjemné, ona sa pokúša zmeniť tému teologickým problémom: „Naši

otcovia vzývali Boha na tomto vrchu (Gerizim), ale vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde treba vzývať Boha.“ Ktoré je to správne miesto pre uctievanie Boha? Ale Ježiš sa nedá zlákať na takúto debatu. „Nezáleží na tom, ktorý vrch to bude. Práví ctitelia budú vzývať Otca v Duchu a v pravde; veď aj Otec hľadá takýchto ctiteľov.“ Nie je podstatné, kde a ako. Je veľa možných spôsobov, ako to robiť. Záleží hlavne na vnútornej skúsenosti, nie na vonkajšom prejave.

V Starom zákone možno vidieť bohatstvo foriem uctievania. Keď sa stal svätostánok, boli tam umelci a zruční remeselníci, ktorí dostali značnú slobodu k prejavu svojej tvorivosti, aby vytvárali veci, ktoré vyvýšia Boha. Všade v Starej zmluve môžeme vidieť toto bohatstvo prejavov. Ľudská tvorivosť je nakoniec vyzdvihnutá aj do nebeského mesta. Ján píše, že králi zeme vnesú doň svoju slávu a česť. Ľudská kreativita, ľudská kultúra, prejavujúce sa na Božiu oslavu - to pokračuje aj v nebi.

Keď si ďalej všimame spôsoby uctievania Boha v ranej cirkvi, i tam nájdeme úžasnú rozmanitosť. Máme k dispozícii dokumenty hovoriace o bohoslužbách v cirkvi, ktoré svedčia o tejto pestrosť; vidíme to dokonca už v knihe Skutkov. Boli tu židovské zbory i pohanské zbory, ktoré vzájomne udržiavali dobré vzťahy a spoločenstvo, ale mali odlišný etnický pôvod, čo sa odrážalo na ich odlišnom spôsobe bohoslužby.

Pred niekoľkými rokmi som prednášal na jednej biblickej škole v Španielsku o histórii cirkvi. Dohodli sme sa, že by bolo vhodné zakončiť kurz zvláštnou bohoslužbou s lámaním chleba na spôsob prvotnej cirkvi. Urobili sme tak a bolo to veľmi pôsobivé, ale i tak to nebolo úplne autentické. Prečo? Lebo sme si museli vybrať z množstva možných štýlov, ktoré majú svoj pôvod v dobách ranej cirkvi, a tak sme vzali kúsok odtiaľ, kúsok odtiaľ. Už prvá cirkev vo svojej dobe mala rôzne spôsoby, ako chváliť Pána.

A ak si všimame históriu cirkvi v ďalších obdobiach, uvidíme, že Boh znova a znova požehnávali ľudí, ktorí mu slúžili rozličným spôsobom. Mnohí z týchto ľudí robili vo svojich spoločnostiach veci, pri ktorých by som sa ja cítil nesvoj. Čo pôsobí šokujúco v jednej generácii, je neraz Bohom použité s veľkým požehnaním v ďalšom pokolení. Myslí napríklad na Isaaca Wattsa. Je autorom veľkých kresťanských piesní, ktoré teenageri v mojom zbere považujú za nudné, staromódne pesničky so staromódnym jazykom. Pôvodne však boli písané ako prejav „pubertálneho vzrodu“. Keď bol Isaac Watts mladý, sťažoval sa svojmu otcovi, že piesne, ktoré sa spievajú v kostole, sú otravné. Otec na to: „Ak to dokážeš lepšie, napíš svoje vlastné piesne.“ A on to tak urobil. (V našom spevníku je to napr. pieseň Na kríž ten keď sa zahľadím.) Dnes sa na to mladí pozerajú a povedia: „To je starina!“ ale pred sto rokmi to boli v Anglicku obľúbené a vysoko cenené skvosty.

Alebo sa pozrime na príklad Armády spásy.

Keď začali v 19. storočí písať svoje vlastné piesne, pričom nábožné texty spievali na populárne melódie, mnohí iní kresťania sa nad tým rozhorčovali. Lord Shaftesbury, veľký kresťanský spoločenský reformátor a filantrop sa vyjadril, že podľa jeho presvedčenia je Armáda spásy Satanov podvod, ktorým má byť zo-smiešnená cirkev. A predsa sila hymnológie Armády spásy viedla tisíce ľudí k úprimnému uctievaniu Boha.

Takže, ukazuje sa, že Boh má rád rozmanitosť. Pri všetkom tom, čo sa deje okolo nás a čo sa dialo v našej histórii - i v pomere jednoduchej histórii Bratského hnutia - si musíme položiť otázku: *Čo je podstatou bohoslužby? O čo tu ide v prvom rade?* Myslí, že pri tejto otázke musíme venovať pozornosť trom veciam.

1. Pravá bohoslužba je vnútorná záležitosť

O tomto sme už hovorili pred chvíľkou. Novozmluvná kresťanská bohoslužba nie je nejaké vonkajšie predstavenie, ale vnútorná odozva na veľkosť Boha, ktorý sa nám zjavil. Nejde v prvom rade o to, kde a ako chválím Pána, podstatné je, aby som Ním bol na konci nadchnutý viac než na začiatku.

My tu a teraz hovoríme predovšetkým o spoločnej bohoslužbe, ale to isté platí pre naše osobné chvíľky uctievania. Keď som bol teenager, najväčší prelom v mojom modlitebnom živote nastal, keď som čítal myšlienky Georga Müllera, ktorý veľa písal o viere a mod-

litbe. Ako chlapec som bol učený, že každé ráno si mám prečítať oddiel z Písma, k tomu nejaké vysvetľujúce poznámky (v tých dňoch sa dal kúpiť len jeden druh), mal som to robiť desať minút každé ráno po celý mesiac a potom som si mal kúpiť ďalší zošit s poznámkami. Ja som vo svojom osobnom založení veľmi nesystematický a nikdy som s tým nevydržal do konca mesiaca. Vždy som mal preto výčitky svedomia a cítil som sa veľmi nehodne. A vtedy som si prečítal, čo napísal kedysi Georg Müller o svojom rannom stíšení. „*Celý zmysel rannej stráže spočíva v tom, aby som priviedol svoju dušu k tomu, aby sa radovala v Pánovi.*“ To je to pravé - povedal som si. Nie je podstatné, čo a ako robím, len aby som sa na základe Božieho slova stretol s mojim Pánom, potešil sa v ňom a nadchol pre ďalšiu vernú službu. Nezáleží na tom, ako sa to udeje. Vonkajšia metóda je a zostane len vonkajšou metódou, ale podstatná je tá vnútorná skúsenosť.

2. Pravá bohoslužba je vyvážená

Ako som už poznamenal prv, slová použité v Novom zákone na označenie bohoslužby zahŕňajú celú našu bytosť. Týka sa to našej mysle. Bohoslužba musí byť biblická, musí vychádzať z pochopenia Božej pravdy. Niekedy si uvedomíte súvislosti, ktoré vám predtým pri

čítaní unikali. Niekedy si pripomeniete veci, na ktoré ľahko zabúdate. Na tejto mentálnej úrovni sa bohoslužba spája so stimuláciou mysle. Ale zapája sa aj naša vôľa. Bohoslužba, ktorá nevyústi do správneho konania, nie je skutočným uctievaním Boha. Jakob píše, že pravé náboženstvo (tu je použitý štvrtý výraz *thréseia*) je „navštevovať sirotu a vdovu v ich súžení a seba zachovať nepoškvrneného od sveta“. Inými slovami, bohoslužba či chválenie Pána nie je len to, čo robíme, keď spolu sedíme v zhromaždení a spievame oslavné piesne. Poddanie sa s celou bytosťou Božím zámerom - to je pravé uctievanie. Ale je tu miesto aj pre emócie. Aj ony sú podstatnou zložkou našej osobnosti. Nesmieme báť prejavovať svoje city naproti tomu, ktorý nás tak miloval, že pre našu záchranu išiel až na kríž!

Isteže, keď Boh tak miluje rozmanitosť, urobil nás rôzne. Niektorí z nás sa budú nachádzať viac na emocionálnom konci spektra a iní budú viac na strane racionality a ďalší budú klásť väčší dôraz na osobnú disciplínu a konanie toho, čo je správne. Ale pri všetkých nás sa všetky tri časti našej osobnosti musia prejavovať, ak to má byť vyvážená bohoslužba.

Kresťanského centra BERA a poslúžiť Kresťanským zborom i veriacim z iných spoločností. Ale išli sme aj preto, aby sme Wiedenest bližšie spoznali na vlastné oči - viacerí z nás mali príležitosť k takejto návšteve prvýkrát.

Po dlhej ceste autami nás privítal pekne upravený areál MBW, ktorý sa pomaly plnil hosťami prichádzajúcimi na konferenciu. Zložili sme sa v neďalekej mládežníckej ubytovni Jugendhaus, na obed i ďalšiu stravu sme prišli do jedálne, kde sa všetci vystriedali na dve smeny a vždy tu bola príležitosť zoznámiť sa a pohovárať (nakolko to naša lámaná nemčina alebo angličtina dovoľovali) s niektorými z účastníkov. Zakaždým sme ocenili promptnú nemeckú organizáciu, ale i nefalšovanú srdečnosť domácich.

Pri schodoch vedúcich k jedálni nás zaujal reliéf na stene, zobrazujúci biblický príbeh nasýtenia 5000 hladných ľudí Pánom Ježišom. Učíme sa na ňom princíp, ktorým sa riadi Božie dielo v celom svete: On dokáže zázračne použiť, rozmnožiť a požeňať to málo, čo my prinesieme, aby tak obohatil mnohých. Hlavnej sále MBW zasa dominujú dva nápisy na čelnej stene po oboch stranách pódiu. Vľavo slub Pána Ježiša: „*Ja vybudujem svoju cirkev*“ (Mt 16,18) a vpravo Jeho výzva: „*Vy budete mojimi svedkami*“ (Sk 1,8).

Ich werde
meine Gemeinde
bauen.

Matthäus 16, 18

Ihr werdet
meine Zeugen
sein.

Apostelgeschichte 1, 8

Obhliadka areálu školy a misijného domu nás priviedla aj do knižnice a archívu, kde sme našli záznamy a fotografie z čias, keď tu boli bratia Křesina, Mrozek a Gschwend. Príklad našich predchodcov nás povzbudzuje, aby sme rozvíjali spoločnosť so spoluveriacimi doma i v zahraničí, využívali príležitosti k vzdelávaniu a slúžili Pánovi všetkými dostupnými prostriedkami. Máme nádej, že spolupráca s MBW bude aj v budúcnosti pre Kresťanské centrum BERA i Kresťanské zbory na Slovensku prínosom, aby sa naša služba rozvinula a prinášala viac ovocia.

Peter Kozár ☒

3. Pravá bohoslužba je realistická

Pán Ježiš povedal, že praví modlitebníci budú uctievať Otca v duchu a v pravde. Čo to znamená? Na jednej strane to stavia na správne miesto mňa, na druhej strane to dáva správne miesto aj Bohu. „V duchu.“ Hovorí to o mojom ľudskom duchu, alebo o Svätom Duchu? Komentátori sa nevedia zhodnúť. Ja osobne si myslím, že tu sa hovorí o ľudskom duchu, ale až tak veľmi na tom nezáleží. Ved' ľudský duch nemôže správne uctievať Boha, ak nie je naplnený Jeho Svätým Duchom. Predpokladajme, že sa tu hovorí o ľudskom duchu - aký to má význam? Znamená to, že celá moja bytosť, všetko, čo som, musí byť zamerané na vzdávanie chvály Bohu. Musím byť celý úplne poddaný Božej vôli.

V tom najpravnejšom zmysle slova uctievanie nie je čosi, čo my robíme pre Boha, ale čo Boh robí v nás, keď Mu k tomu dáme príležitosť. V Biblii je jedno slovo pre bohoslužbu, ktoré sa nikdy nepoužíva na označenie kresťanskej bohoslužby - je to grécke slovo *therapeúo* (od neho je odvodené moderné slovo terapia). Niečo také robia napríklad v kulte Hare Krišna. O tretej ráno vojdú do chrámu, vyberú boha z posteľe, umyjú, oblečú, nakrmia. Doslova ho opatrujú ako malé dieťa. Ale pri kresťanskej bohoslužbe sa nič tomu podobné nedeje. Náš Boh nie je závislý na ničom, čo by sme Mu mohli priniesť. Neuctievame Ho preto, aby sme Mu priniesli čosi, čo nemá, ale preto, že sa tým my sami dostávame na správne miesto. Sme úplne a absolútne Jeho vlastníctvom.

Ale Pán Ježiš hovorí aj „... v pravde.“ Je dôležité, aby sme mali správny pohľad na Boha, ktorého chválime. Kvôli nášmu osobnému založeniu uprednostňujeme nejakú stránku Božieho charakteru pred inými. Niektorí z nás si nesmierne cenia Božiu lásku a súcitiť. Iní viac oceňujú Jeho pravdu a spravodlivosť. Máme sklony niečo si všimnúť viac a niečo prehliadať. A tak neustále potrebujeme pomoc Písma, aby sme si pri našej bohoslužbe zachovali správny pohľad na Pána. Potrebujeme vnímať plné zjavenie pravdy, rešpektovať Boha takého, aký naozaj je. To je realistická bohoslužba.

Ak je toto všetko pravda, pýtajme sa, k akým záverom nás to vedie. Zamyslime sa teraz krátko nad tým, čo sa dialo okolo nás v uplynulých desaťročiach.

Niekedy okolo roku 1897 v meste New Orleans v USA vznikol úplne nový hudobný štýl. Hovorilo sa mu *jazz* a líšil sa od všetkého, čo dovtedy jestvovalo v hudobnej tradícii západu. Bola tu klasická i romantická tradícia, v ktorých sa hudba vždy riadila istými danými pravidlami. Keď raz bolo niečo v notách, rôzni interpreti mohli zahrat' to isté znova a znova takým istým

Neustále potrebujeme pomoc Písma, aby sme si pri našej bohoslužbe zachovali správny pohľad na Pána.

spôsobom. Ale jazz - to bolo niečo celkom iné. Bolo to hudba okamihu. Improvizovalo sa za pochodu. Táto hudba neoslovovala len uši, ale doslova celé telo. Bola rytmická a nákazlivá. Vyzývala poslucháčov, aby sa zapojili. Zrazu existovalav kultúre úplne iná hudobná alternatíva. Obidve tradície nelahko existovali bok po boku po dobu 50 rokov.

A potom niekedy okolo roku 1953 bol vydaný album *Rock Around the Clock* a tak sa zrodil *Rock 'n Roll*. A ten sa stal hudbou novej generácie. Táto hudba sa stala ich odznakom. Od toho času ostatných 50 rokov hrala hudba v živote mládeže dôležitejšiu úlohu, než kedykoľvek predtým.

Medzi starú a mladú generáciu bol vrozený klin. Generácia, ktorá bojovala v druhej svetovej vojne - nezáleží, na ktorej strane frontu - dávala dôraz na tie isté životné hodnoty. Po krízových 20. rokoch a cynických 30. rokoch a prežití hrozných vojnových rokov tu bola generácia, ktorá uznávala hodnotu práce. Rodina, národ, komunita, spoločenstvo, konanie tých správnych vecí, budovanie pre budúcnosť, zodpovednosť a prezieravosť - to boli ich hodnoty. Ale ich deti boli iné. Američania im hovoria *Boomer Generation* (alebo *Baby Boomers*). Boli to ľudia, ktorí si radi užívali, boli zameraní na seba. Vyrástli vo svete, ktorý práve prekonal vojnu a ich rodičia si predsavzali, že na svoje deti nikdy nedopustia takú hrôzu. Bola to početná generácia vyrastajúca z populačnej explózie v povojnových rokoch. Boli to veľmi sebavedomé decká. Len sa zamyslite, ako generácia dospievajúca v 60. rokoch zmenila tento svet. Všetky tie mládežnícke revolúcie ... ale aj veľa naivity. Veľa si trúfali, ale v skutočnosti na to nemali sily. „*All you need is love*“ (Nepotrebuješ nič, len lásku), spievali. „*Turn on, tune in, drop out*“ (Zapni sa, nalad' sa, vypadni - slogany alternatívnej drogovej kultúry hippies). Boli ambiciózní, očakávali od života veľké veci. Záležalo im na vzťahoch. Videli generáciu svojich rodičov a zazlievali im povrchnosť, formálnosť a škrobenú slusnosť. V 60. rokoch sa stalo trendom vypadnúť zo zabehnutej spoločnosti, vytvárať komunity, hľadať jednotu s prírodou.

Ovplyvnilo to aj cirkev. Niektoré trendy sa tu prejavili celkom jasne. Ambície smerovali k veľkým misijným podujatiam (napr. *Operation Mobilisation*, *Youth With a Mission* - Mládež s misiou). Bolo to aj obdobie naivity a neschopnosti kladne oceniť, čo bolo predtým. Mládež 60. rokov sa pokúsila preniesť svoju hudbu, štýly, s ktorými vyrástli, do cirkvi. Ich rodičia pre to často nemali pochopenie, nepáčilo sa im to. A tak prišlo k obrovským zrážkam. Generácia 60. rokov zažila aj rozmach charizmatického hnutia a rozkvet malých skupín, čo v mnohom zmenilo život cirkvi. Prinieslo to viac realnosti do spoločenstva, ale na mnohých miestach spôsobilo hlboké konflikty medzi generáciami. Ozveny týchto konfliktov cítime dodnes.

Boomeri však starnú apo nich sme zažili ďalšie dve generácie. Tej nasledujúcej hovorila Američania *Baby Busters*. Toto je generácia zúfalá zo svojich ambiciózných rodičov. Dostali sa na univerzity bez toho, že by tušili, čo chcú v živote dosiahnuť. Pochopili, že žijú v nepredvídateľnom svete. A tak namiesto toho, aby ich túžbou bolo stať sa astrofyzikmi alebo neurochirurgmi, stačilo im dať si pohov a pracovať v McDonalds. Nevie, ako je to v Nemecku (zdá sa, že tu

mladí robia viac užitočných vecí) ale v Anglicku v našich spoločnostiach akoby vypadla celá jedna generácia. Niežby tu neboli, ale veľa toho nerobia. Takmer všetka práca je na boomeroch a nastupujúcej mladej generácii.

Tá ďalšia generácia býva označovaná ako *generácia milénia* (alebo *generácia X*). V mnohom sú odlišní. Busteri nechcú nič robiť vo veľkom. Oblubujú pestrosť, široký výber. Ale generácia milénia je iná. Ešte ich je predčasne podrobne hodnotiť, lebo sú stále medzi nami a chýba nám istý odstup, ale niečo si na terajších teenageroch môžeme všimnúť. Sú ochotní identifikovať sa, stotožniť sa s niečím, čo pri predchádzajúcej generácii nebolo. Zvlášť významné je to pri kresťanoch. V Amerike v súčasnosti existujú obrovské skupiny kresťanskej mládeže. Nájdeme tam iniciatívy ako *Promise Keepers* (mužské kresťanské združenie), *See You at the Pole* (modlitebné stretnutia študentov pri školskej vľajke), *W.W.J.D.* (Čo by urobil Ježiš). To sú všetko príklady toho, ako sa mladá stotožňuje so svojim kresťanským presvedčením verejne a radostne.

Tejto generácii je vlastná nostalgia. Vidíme ich, ako dokážu kombinovať prvky rôznych tradícií z minulosti. Vkurze je keltská hudba a modlitby. Pravoslávna cirkev zažívajú rozkvet - sto rokov neboli také plné. Mladí si cenia si spojenie so starými tradíciami. V mojom zbere tie najmladšie hudobné a chváliace skupiny objavujú adookola opakujú kresťanské piesne z 19. storočia.

Je to tiež generácia, ktorej záleží na možnosti osobnej voľby. Nemusi každý robiť všetko tak isto. Nemusi každý patriť do tej istej skupiny. Ved' vyrástli vo svete, kde vždy existovalo 56 druhov zmrzliny. Vždy mali možnosť upraviť si pracovnú plochu počítača podľa vlastného gusta. A takúto možnosť voľby považujú za samozrejmu aj v cirkvi.

Čo z toho všetkého vyplýva pre nás? Než skončí, chcel by som stručne naznačiť štyri dôležité veci.

1. Musíme začať tým, že si uvedomíme odlišné stanoviská, z ktorých odlišné generácie vychádzajú. Nehľadáme všetci presne to isté. Keď sa v nedeľu ráno zídeme, táto pravda platí tak isto ako po zvyšok týždňa. Musíme byť citliví jedni naproti druhým. Dospievali sme v iných desaťročiach - a niektorí nikdy nedospeli. Musíme si uvedomiť aj vlastné slabosti. Niekedy sa cítime veľmi nepohodlne pri veciach, ktoré iným úplne vyhovujú.

Vlani navštívil náš zbor jeden černošský evanjelista. Patrí k bratskému zboru, ktorý sa stretáva niekoľko míľ od nás a v našom meste koná úžasnú prácu. U nás bol kázať po prvý krát. Keď sa postavil, začal s nami trochu manipulovať: „Vy čo stojíte tam vzaďu, podťe sa posadiť tu vpravo. A vy tu z tejto strany sa posuňte tamto. Vy spredu sa presťahujte do stredy. Ak o dve minúty odtiaľ bude niekto sedieť tam, kde predtým, nebudem kázať.“ Nikdy predtým sme v zbere nemali po bohoslužbách toľko sťažností. Hotový prevrat! A zas niektorým sa to páčilo. Niektorí sa s tým vyrovnali, ale radšej by boli bývali bez toho sťahovania. Ale keď niečo také triviálne ako presadnutie na iné miesto môže byť také dramatické, musíme byť voči iným naozaj citliví, keď niekomu narušíme zónu bezpečia.

2. Ak si máme navzájom pomôcť uctievať Pána, musíme byť všetci pripravení robiť kompromisy. Nikto nevyhrá. Každý dostane kúsok z toho, čo chce a kus toho, čo chcel niekto iný. Ak tam budete sedieť v nedelu ráno s pocitom: „Toto neznášam, prečo to musíme stále robiť takto?“ asi je to pre vás na niečo dobré. Boh dal úmyselne do cirkvi všetky rôzne druhy ľudí s rôznymi očakávaniami, lebo chce, aby sme sa naučili, ako môže v priestore medzi nami vyrastať milosť a Božia láska dokáže prekryť všetky naše kultúrne rozdiely a spájať nás do jedného celku. Ale niečo také sa nedeje často. Namiesto toho sa radšej obmedzíme na stretávanie s ľuďmi, ktorí sú nám podobní. Radšej budeme mať maličké zhromaždenie, kde všetko bude presne také, ako nám to vyhovuje. Nepoznám žiadne zhromaždenie s takýmto prístupom, ktoré by prežilo viac než jeden rok. Bratia a sestry, potrebujeme jedni druhých!

3. Musíme byť ochotní robiť chyby. Niekedy nám v bratskom hnutí práve toto chýba. Keď som bol mladý, jeden často citovaný text bol: „Hľadaj, aby si urobil všetko podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu!“ Používalo sa to ako nepriestrelný argument, že jestvuje len jeden správny spôsob, ako

uctievať Boha. „A všetko nech sa deje slušne a podľa poriadku.“ Čokoľvek, čo vybočovalo zo zvyklostí, čo nefungovalo podľa očakávania, bolo považované za zneuctenie Boha. Ale v bohoslužbe nejde v prvom rade o to, aby sme dodržali predpísanú formu po vonkajšej stránke, ale aby sme vnútorne nasledovali tie správne ciele. Ak sa aj v niečom pomýlime a každý sa dostane do rozpakov, iste sa poučíme a už to nebudeme opakovať. Potrebujeme takéto skúsenosti učenia sa a rastu.

Niekedy prehnanne zdôrazňujeme, aby všetko bolo podľa poriadku. Ale niekedy sa budú diať pri bohoslužbách úžasné veci napriek našim presným plánom a nie podľa nich. Ja som vyrástol v tom najubijajúcejšom Kresťanskom zbore v Škótsku. Žiadne zhromaždenie tak nepotláčalo prejavy života ako Pánova pamiatka. Lámanie chleba vždy prebiehalo tým istým spôsobom. Boli tam len štyria bratia, ktorí sa mohli modliť a tak sa modlili všetci štyria v tom istom poradí každú nedelu, každý presne 20 minút a vždy hovorili presne tie isté veci. Keď som mal vtedy 15 alebo 16 rokov, bol som tam jediný mladší než 30. Musel som sa učiť chváliť Pána napriek takýmto okolnostiam a naučil som sa niekoľko veľmi dôležitých

lekcií. Zdá sa, že niektorí z vás majú podobnú skúsenosť.

4. Ak máme prekonať to 50-ročné generačné rozštiepenie v našich cirkvách, teraz je na to práve najvhodnejší čas. Prečo? Lebo situácia už nie je taká polarizovaná. Starší ľudia si už privykli na hudbu, ktorú produkujú mladí. Takýto štýl hudby počuť sústavné v rozhlase a v supermarketoch. Na druhej strane mladí ľudia sú otvorení pre objavovanie starých tradícií. Moderné hudobné nástroje už nie sú považované za takú hrozbu, lebo na nich hrajú všetky možné druhy ľudí; gitara už nie je symbolom mládežníckeho vzdoru. Horúcosť z tejto otázky už vyprchala. Ak bol niekedy príhodný čas na to, aby sa starí a mladí spolu posadili a zhovárali, ako môžu uctievať Pána spoločne tak, aby to bolo zmysluplné a osobne prijateľné pre každého z nich, aby mohli vyjadriť, čo cítia voči svojmu Pánovi a aby mohli odchádzať zo zhromaždenia povzbudení slúžiť Mu so všetkým, čo sú a čo majú - ak bol kedy príhodný čas na takýto rozhovor, ten čas je teraz! Boh chce byť uctievaný všetkými možnými spôsobmi a my sa musíme učiť využiť všetku tvorivosť a schopnosti rôznych generácií, aby On dostal to najlepšie. ☒

David Tucker (TWR):

Zakladanie zborov cez rozhlas

Predstavte si, že sa vyše roka modlíte za ľudí z nejakej skupiny, aby vám napísali, a keď sa to konečne stane, rozhodnete sa neodpovedať. Bezohľadné a bezcitné? Pre niektorých možno. Ale pre Ivana Zacharieva bolo rozhodnutie neodpísať 18-ročnej Natálii z Bulharska tou najlepšou voľbou. Ako to? Nuž tak, že jeho neodpovedanie napomohlo rastu cirkvi medzi Rómami, čo je podľa mnohých tá najviac opovrhovaná a nenávidená skupina v Európe.

V októbri 1996 začalo TWR (*Trans World Radio* - kresťanská rozhlasová spoločnosť) vysielať evanjelizačné rozhlasové programy na stredných vlnách v balkánskom rómskom dialekte, ktorým hovorí 1,5 milióna Rómov v Bulharsku a okolitých krajinách. Ivan Zachariev a Načko Zajkov, patriaci k tomuto etniku, produkujú 15 minútové programy, ktoré TWR denne vysiela k ich ľuďom. Je to prvý príklad takéhoto využitia rozhlasu k evanjelizácii Rómov v Bulharsku. Formát programov sa mení, ale spravidla k nim patrí rómska hudba, osobné svedectvá, biblické vyučovanie, príbehy pre deti a čítanie z Nového zákona. Sú to prevzaté a preložené programy od americkej organizácie *Words of HOPE (Slová nádeje)*, ktorá sa venuje biblickému vyučovaniu a spolupracuje s TWR na celom svete.

Brat Ivan dostal list od Natálie, ktorá žije v odľahlej rómskej osade Georgi Damjanovo na severozápade Bulharska v septem-

bri 1997. Písala o tom, ako Boh použil vysielenie TWR na povzbudenie pre ňu a niekoľko ďalších priateľov. Ivan sa rozhodol neodpísať, ale radšej ich išiel osobne navštíviť, lebo skutky hovoria hlasnejšie, než slová. S Natáliou a ďalšími poslucháčmi Ivan pravidelne stretávanie k štúdiu Pisma raz za týždeň, z čoho sa skoro vyvinulo malé, ale životaschopné rómske spoločenstvo.

Od tohto nepatrného začiatku prešlo päť rokov a v nedelu 17. novembra 2002 slávnostne otvorili nový zborový dom, do ktorého chodí s bratmi a sestrami aj Natália, teraz už 23-ročná. Je tu zdravá zmes Rómov a Bulharov, ktorí spoločne chvália Pána a slúžia mu. Tento zbor je bezpochyby výsledkom Božieho požehnanja a vysielenia TWR v balkánskom rómskom dialekte. Čo je ale ešte úžasnejšie, toto nie je jediný prípad. Za uplynulých niekoľko rokov vzniklo takýmto spôsobom (navštevovaním poslucháčov, ktorí boli Ivanovi na dosah) v severozápadnom Bulharsku sedem rómskych zborov, každý s aspoň 20 veriacimi.

Na dôvažok k tomu, Ivanov spolupracovník Načko Zajkov využíva auto, ktoré mu poskytl TWR, k návštevám poslucháčov v mnohých ďalších mestách a dedinách. Pravidelné modlitebné skupinky sa už stretávajú v piatich mestách, kde doposiaľ nebolo žiadne svedectvo evanjelia, a je tu nádej, že z nich čoskoro vyrastú plne funkčné zbory kresťanov.

Spoločné dielo

Misijské rádio je mocné masovokomunikačné médium, ktoré Pán Boh využíva ako nástroj k zasiahnutiu sveta evanjeliom Ježiša Krista. Tisíce ľudí, ktoré boli kedysi nezasiahnuteľné, teraz počúvajú o večnej Božej láske a odovzdávajú svoje životy nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi. Sú tiež živení a posilňovaní vo viere, aby sa mohli stať dospelými a vodcami, vystrojenými k životu pre Boha.

Vo februári 2004 si pripomenulo TWR 50. výročie svojho prvého vysielenia. S pôvodnou pohnútkou šíriť evanjelium v Španielsku začal zakladateľ TWR Dr. Paul Freed a niekoľko spolupracovníkov vysielať v angličtine a španielčine z Tangeru v Maroku. Dnes TWR vysiela vo viac než 180 jazykoch a dialektoch k poslucháčom vo viac než 160 krajinách.

TWR však nijakým činom nie je osamotené v tejto snahe nasledovať Veľké poverenie vo svete masmédií. Je mnoho ďalších veľkých medzinárodných vysielateľov, ktorí zvestujú evanjelium, medzi nimi napr. *FEBA Radio*, *World Radio Missionary Fellowship (HCJB World Radio)*, *Far East Broadcasting Company (FEBC)* a ďalší. Od roku 1985 tieto združenia spolupracujú v celosvetovom meradle v rámci iniciatívy *World by 2000 (Svet v roku 2000)*, ktorá sa s obratom storočia premenovala na *World by Radio (Svet rozhlasom)*. Pomáhajú im ďalšie misie, ktoré majú vzťah k rozhlasovému vysieleniu, ako

sú *Words of HOPE (Slová nádeje)*, *Back to the Bible (Späť k Bi-blii)*, *Galcom* a mnoho ďalších.

Tito partneri sú oddaní naplneniu poslania, aby každý človek na Zemi mal možnosť počuť evanjelium v rozhlase. Ich cieľom je vysielat' programy v toľkých jazykoch, aby im každý človek mohol rozumieť a tak sa mohol stať nasledovníkom Ježiša Krista. Zacielili sa na megajazyky, ktorými hovorí aspoň 1 milión ľudí. Z iniciatívy TWR sa začalo vysielat' vo viac než 110 megajazykoch. Z tých viac než 180 jazykov a dialektov, v ktorých dnes TWR vysielá, 59 je jazykov skupiny *World by Radio*. Balkánska rómčina je jedným z nich.

Cirkev v Mozambiku

Zakladanie zborov je v centre Božích plánov so zmenou tohto Jeho sveta. Preto chcú programy TWR napomáhať tomuto procesu podporou nových, biblických zborov na takmer všetkých kontinentoch a zvlášť tam, kde nie je možná práca misionárov. Napríklad v Afrike zohráva vysielanie TWR strategickú úlohu a dramaticky ovplyvňuje vznik mnohých zborov obzvlášť na miestach ako je Mozambik. Sedemnást' rokov trvajúca občianska vojna vyplnila väčšiu časť 70. a 80. rokov a zanechala krajinu spustošenú, zabila tisíce a z domovov vyhнала vyše milióna utečencov. Ale napriek guerrillovej vojne, suchu, nedostatku potravy a záplavám sužujúcim túto krajinu, Boh tu koná pozoruhodným spôsobom. Bez osobnej prítomnosti evanjelických kresťanov mohli obyvatelia Mozambiku počuť evanjelium skrze programy vysielané v šiestich jazykoch z vysieláča TWR v Svazijsku. Pri osobných návštevách sa mohli misionári TWR a iných vysielateľov presvedčiť, že od začiatku vysielania v roku 1989 dodnes vzniklo medzi ľuďmi z národov Lomwe a Makhuwa vyše 300 nových zborov. Jazykom Lomwe hovorí vyše 1,4 milióna ľudí prevažne na severe krajiny. Makhuwe sú jedna z najväčších animistických skupín v Afrike - je ich vyše 5 miliónov a sú prevažne nezasiahnutí evanjeliom.

Lee DeYoung, dohliadajúci na službu *Words of HOPE*, bol jedným z tých, čo navštívili Mozambik. Podľa jeho slov táto návšteva „jasne potvrdila dramatické správy, ktoré sme počúvali o mocnom obracaní ku Kristu medzi ľuďmi Lomwe. Ľudia všetkých druhov, zo všetkých vrstiev spoločnosti majú spoločné to, že počúvajú toto vysielanie - čo je vôbec jediné rozhlasové vysielanie v ich jazyku.“

Jeden poslucháč nedávno napísal do TWR: „Počúvam program *Weherya Mwa Yesu (Words of HOPE)* na vlnách TWR. Počas vojny v našej krajine sme mnohí museli opustiť domovy s takmer ničím. Teraz sa radujeme zo života v pokoji, lebo mnohí sa môžeme stretávať a počúvať Božie slovo. Ľudia, ktorí sa obrátili vďaka počúvaniu vašich programov, spolu založili zbor s názvom ‚Nahume‘. Modlíme sa, aby Vás Boh naďalej používal, aby ste mohli prinášať duchovnú potravu stovkám hladných duší v tejto oblasti.“

Príbeh z Indie

Evanjelizačné vysielanie prinieslo hojné ovocie medzi Rómami v Európe i vo vojnovou zdevastovanom Mozambiku, ale pre TWR je najúžasnejšou skúsenosťou, čo sa týka zakladania zborov, práve India.

Udalosti potvrdili, že to bolo Božie zvrchované riadenie, keď zakladateľ TWR Dr. Paul Freed začal šíriť evanjelium na indickom subkontinente cez 400 000 wattový strednovlnný vysielateľ na Srí Lanke. Vysielanie TWR pre Indiu dostalo meno *Vishwa Vani (Hlas vesmíru)*.

Keď sa Dr. Emil Jebasingh stal riaditeľom TWR-India v roku 1979, vysielalo sa tu päť hodín denne v ôsmich jazykoch. Mesačná odozva bola asi 15 000 listov a pohľadník - úžasné číslo, keď si uvedomíme, že takmer 82% Indov sú hinduisti, 12% je moslimov a aspoň polovica obyvateľov je negramotná. Nebola tu žiadna zvláštna výzva, aby poslucháči písali do redakcie; bolo to jednoducho pôsobenie Božieho slova, ktoré sa ako ozvena širilo od domu k domu, od ulice k ulici, od jednej dedine k druhej. Ale od tých čias práca TWR v Indii prerástla aj tieto pôsobivé čísla.

Tisíce ľudí, ktoré boli kedysi nezasiahnutelné, teraz počúvajú o večnej Božej láske a odovzdávajú svoje životy nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi. Sú tiež živení a posilňovaní vo viere.

Od samého začiatku organizovalo TWR-India následnú prácu a zakladalo poradenské centrá v celej krajine, aby mohlo rozvíjať osobné kontakty s poslucháčmi. Dnes následní pracovníci dôsledne reagujú na každý list ručne písanou odpoveďou. Niektoré z tých prvých listov boli srdcervúce, niektoré neobvyklé, niektoré podpísané viac než 30 menami. Niektoré otázky nútili k zamysleniu: „Prečo ste nám nepovedali o Ježišovi a o večnosti už skôr? Kde bude tráviť večnosť môj drahý zosnulý otec?“ „Prečo neprídete priamo k nám do dediny a nepoviete nám viac?“ „Povedzte nám o tej knihe, čo voláte Svätá Biblia; my sme takú ešte nevideli.“ „Prečo tak náhle ukončujete programy po 30 minútach; nemôžete čas vysielania predĺžiť?“ Emil Jebasingh so spolupracovníkmi skoro prišli z takýchto listov k záveru, že v Indii sú „polia pripravené k žatve“.

Medzi indickými obyvateľstvom, ktoré ho je viac než miliarda, je len 2,5% kresťanov, a presadenie kresťanskej prítomnosti v každej z 600 000 indických dedín, kde žije 80% ľudí, je veľmi ťažkou a dlhodobou úlohou. Emil hovorí: „Vo väčšine dedín, kde čítame, že nás Pán volá k službe, nemajú žiadny miestny zbor alebo misiu, ktorí by pracovali s ľuďmi a povzbudili ich k rastu v ich novozískanej viere. Ako násle-dok toho Boh nám položil na srdce, aby sme začali misiu zameranú na zakladanie zborov, ktoré by pôsobili medzi dedinčanmi - tými, čo nám píšú, aby sme prišli a hovorili im o Ježišovi.“

Výsledkom tohto bremena je *Vishwa Vani*, Indmi vedená služba zakladania zborov vychádzajúca z TWR. Dr. Jebasingh vysvetľuje: „Namiesto evanjelizácie ľuďmi z inej kultúry sme sa rozhodli pre domácich evanjelistov, pretože chceme rešpektovať miestnu kultúru, dary, talenty a zdroje. Zároveň sme si zaumienili, že spoločnosť *Vishwa Vani* nebude prijímať finančnú podporu zo zahraničia, aby za celou našou službou vysielania a podpory pracovníkov stáli indickí kresťania.“

Vishwa Vani začali umiestňovať indických pracovníkov v roku 1987. Teraz má každý z nich zodpovednosť za 6 dedín. Najprv organizuje zhromaždenia pre hľadajúcich, ktoré vedú k skupinkám zameraným na štúdium Biblie, ak je o to záujem - čo väčšinou je. Biblické študijné skupinky sa stretávajú v domoch poslucháčov, ktorí zvyčajne pozývajú svojich príbuzných a susedov, a tieto stretnutia im umožňujú hlbšie sa pozrieť do Božieho slova a rozhodnúť sa nasledovať Pána Ježiša, čo vedie ku krstu. Časom z takýchto skupiniek vyrastajú domáce zbory.

Už dávno sa ukázala potreba oddeliť pastiersku starostlivosť od evanjelizácie a ustanoviť pastoračov, ktorí sa budú starať o rastúce zbory. Tak vzniklo pod vedením Emila Jebasingha *India Believers Fellowship (IBF - Spoločenstvo indických veriacich)* ako pastorálne krídlo *Vishwa Vani*. IBF má svoju vlastnú podporu a stará sa o ľudí, ktorí sa obrátili cez počúvanie rozhlasu a vo svojom okolí nemajú žiadny zbor. Ich budovy sú jednoduché stavby v dedine, ktoré zároveň slúžia ako komunitné centrá dostupné všetkým bez ohľadu na kastu alebo náboženstvo, kde sa napríklad robia kurzy z oblasti krajčírstva, počítačov, poradenstva, zdravotníctva a hygieny.

To, čo začalo v Indii pred 25 rokmi v jednoduchej viere, vyrástlo dnes pozoruhodne na mnohostrannú, významnú službu zakladania zborov, ktorá sa dotýka celého indického subkontinentu. Osem jazykov vysielaných z jedného vysieláča pred 26 rokmi narástlo na 62 jazykov vysielaných zo štyroch strategických miest. 15 000 listov prijímaných mesačne sa rozrástlo na 75 000 a z piatich vysielacích hodín je dnes 19.

Vishwa Vani začalo v roku 1987 so 42 pracovníkmi a dodnes narástlo na 1 065 pracovníkov. Päťtisíc cínových plechoviek obiehalo v prvých rokoch pri zhromažďovaní finančnej podpory; dnes ich je vyše 100 000 a celá služba je finančne sebestačná. IBF začalo s jedným zhromaždením v roku 1994. Dnes jestvuje 640 zborov ako priamy výsledok vysielania TWR, každý z nich má aspoň 100 pokrstených príslušníkov, všetko obrátených skrze rádio.

Povedané slovami Emila Jebasingha: „Je úžasné vidieť taký náramný rast uprostred ťažkých situácií, ktorým dnes čelíme. Obracanie na inú vieru sa stalo v našej krajine akútnym politickým problémom a sústavne sú podnikané pokusy zabrániť tejto možnosti. Ale pre rozhlasové vlny žiadne hranice neexistujú! Boh nám dal otvorené dvere a do rúk nám dal mocný nástroj. Konečným výsledkom bude rast a znásobenie, napĺňanie Kristovho veľkého poverenia. Toto sú v mnohých ohľadoch časy veľkých ťažkostí, ale sú to aj časy veľkých víťazstiev.“

prevzaté z časopisu ECHOES ☒

Evanjelista Allen Buchanek na Slovensku

Od 3. do 31. augusta 2004 sme sa u nás tešili vzácnjej návšteve amerického evanjelistu brata Allena Buchaneka. Prišiel na pozvanie Kresťanského centra BEREA a slovom i svedectvom slúžil v niekoľkých kresťanských zboroch a zhromaždeniach na Slovensku (Trenčín, Nové Mesto, Piešťany, Nimnica, Prievidza, Nitra, Batizovce, Bratislava-Rača) i na Morave (Hodonín, Zlín), v kultúrnych domoch, na táboroch a mládežníckej konferencii v Čenkoviciach (ČR).

Svoj životný príbeh a svedectvo o obrá-

tení k Pánovi Ježišovi prerozprával 27 krát počas 28 dní. Za sebou zanechal viac ako len krásne spomienky na jeho sólový spev a dojímavý príbeh o tragédii, ktorou ho Boh ako mladého človeka zastavil. Najväčšiu radosť máme z obrátenia štyroch ľudí, ktorí vydali svoje srdcia Pánovi Ježišovi počas evanjelizačných zhromaždení v Novom Meste n.V., Trenčíne a v Nimnici.

Ak Pán dá, brat Allen zopakuje svoju návštevu i na budúci rok od 15. augusta do 15. septembra 2005.

Zo životného príbehu brata Allena Buchaneka

Allen mal 19 rokov, keď sa jedného večera (24. apríla 1962) ocitol v pozári naftovej rafinérie. Práve sa vracal domov zo zápasu amerického bejzbalu, v ktorom videl zmysel svojho života a svoju budúcu kariéru. V aute, s ktorým sa blížil k hustým oblakom plynov plaziacich sa nad diaľnicou, sedela jeho priateľka Judith. Ako začali prenikať dymom hmlou, nastala explózia, ktorej plamene dosahovali výšku 100m. Auto zastalo a už sa nedalo naštartovať. Plamene boli vôkol auta i vo vnútri. Ich telá horeli. Judith utrpela vážne popálenie 95% povrchu tela, Allen mal popáleniny na 50 až 60% povrchu tela, o čom svedčia jeho postihnuté prsty a koža dodnes.

Keď sa Allenovi podarilo zahasiť plamene na svojom tele válaním sa v blate pri ceste, šiel za Judith. Jej spálené nahé telo ležalo nehybne na ceste. Podišiel k nej a oslovil ju. Jej oči už boli spálené, takže ho nevidela. Prosila ho, aby ju nechal zomrieť samu.

Cestou do nemocnice sa Allen pozrel na svoje ruky. Zo spálených prstov mu vytrčali kosti a mäso odpadávalo. Po prevoze upadol na tri dni do kómy. Počas týchto dní Judith zomrela práve na svoje 21. narodeniny.

Lekári oznámili rodičom, že Allen nemá nádej na prežitie. Houstonské televízne stanice a noviny sledovali jeho stav niekoľko týždňov. Na nemocničnej chodbe sa pri jeho dverách nepretržite 24 hodín denne, 7 dní vtýždni, striedali kresťania na modlitbách. Prosili Boha o záchranu pre jeho telo i pre jeho dušu. Keď sa z kómy dostal, preklínal Boha, ktorý mu zobral životný sen. Pred očami sa mu donekonečna opakovala scéna, v ktorej zahynula jeho priateľka. Cítil výčitky za jej smrť.

Keď doktori videli, že Allenovi sa dári prekonávať traumu, ťažké infekcie, priotrávenie, zápal pľúc a stratu kože, rozhodli sa pre neho urobiť niečo viac, ako len tisíc bolestí. Počas 6 mesiacov sa podrobil 12 operáciám a transplantáciám kože. Pri 7. operácii mu srdce prestalo biť. Nastala klinická smrť. Chirurg siahol po skalpeli, otvoril mu hrudný kôš a srdce mu interne masíroval 7 minút. Následné testy ukázali, že zásah prekonal bez poškodenia srdca i mozgu, ktorý bol bez kyslíka. Počas 8. operácie sa zlyhanie srdca zopakovalo. Telo už nedokázalo prijať anestetiká. Chirurg mu hrudný kôš znovu otvoril a masíroval srdce. Teraz to však trvalo dlhšie. Počas tých ťažkých minút ten istý veriaci chirurg zápasil za jeho život a nahlas sa modlil k Bohu o jeho záchranu. Ostatní doktori na

operačnej sále mu po 10 minútach dôrazne dohovárali, aby ho už „nechal odísť“, vraj je už mŕtvý, je to zbytočné. Keby mu srdce aj znovu naštartovalo, jeho mozog bez poškodenia určite nezostane. Po dlhých 15 minútach, ktoré sa javili ako večnosť, začal dýchať. Po následných testoch mozgu i srdca lekári prehlásili, že nič podobného v lekárskej histórii nezažili - i po prežití takejto traumy zostal bez poškodenia srdca i mozgu.

Následné operácie sa museli uskutočniť bez anestetík. Jeho kričanie od bolesti bolo počuť v celej nemocnici. Dvakrát mal to šťastie, že od bolesti upadol do bezvedomia. Operovať sa museli prsty, ktoré sa už stihli zrást dokopy, podobne ústa, i ruky k boku tela, pretože boli ešte stále bez kože.

Pred ukončením šesťmesačného pobytu v nemocnici sa Allen musel znova naučiť chodiť, obliekať sa, písať. Zobrať o ruky pero, vidličku, pohár, zašnúrovať si obuv - to všetko boli nesmierne ťažké a dlhotrvajúce úlohy.

Doma to bolo ešte horšie. Otec bol alkoholik a ateista. K svojim štyrom synom nemal žiadny vzťah. Jeho zbožná matka sa modlila za obrátenie svojho muža, ktorý ju často bil a celej rodine sa často vyhrážal, že ich zabije. Na Allena doľahli ťažké depresie. Tvár mal zohavenú. Deti sa ho vonku báli. Jeho bratia tiež nevedeli, ako sa k nemu majú chovať. Keď sa tento 19-ročný mladík, predtým taký úspešný v športe a obľúbený na univerzite, pozrel do zrkadla, videl žobráka a strašidlo bez nádeje na zmysluplnú ľudskú existenciu. Na hlave žiadne pekné vlasy. Z uší zostali len vyčnievajúce chrupavky. To, čomu sa hovorí tvár, boli len zjazvené pozostatky ľudského mäsa.

V tom najhoršom mu zatelefonovala Sharron. Bola to dievčina, s ktorou sa spoznal len jeden týždeň pred nehodou. Keď sa o jeho nehode dozvedela z televízie, začala za ním chodiť každý deň do nemocnice. Kvôli sterilnému prostrediu na izbe doktori nedovolili nikomu, aby ho navštevoval. Ona však dostala výnimku - vraj kvôli duševnému pozdvihnutiu. Sedela tam každý deň a počúvala jeho rúhanie proti Bohu. V izbe bolo dusno a hrozny zápach spáleného ľudského mäsa a hnisajúcich rán. Ona mu napriek všetkému verne a vytrvalo svedčila o Bohu a Jeho láske.

Keď ho Sharron pozývala do zhromaždenia kresťanov, začal sa znova rúhať. Hovoril: „Ja Bohu nič nedlhujem! Pozri, čo ten tvoj láskavý Boh urobil pre mňa! Zničil mi životný sen... a ty chceš, aby som šiel teraz do kostola

počúvať, ako mi o ňom niekto rozpráva? Ak je tvoj Boh Bohom lásky, tak ja ho takého určite nepoznám!“ Po dlhom a vytrvalom nahliani však so Sharron urobil dohodu. Uvedomil si, že ona za ním cestuje autom každý deň vyše 30 km, takže aj on by jej mohol preukázať aspoň jednu láskavosť. Povedal jej: „Pôjdem s tebou jeden jediný raz v živote. Nikdy viac si potom nedovoľ hovoríť mi niečo o Bohu alebo ma pozyvať do kresťanského zboru. Je ti to jasné?“ Zmluva bola uzavretá.

Allen prišiel do zboru. Videl tam kresťanov, ktorých spev ho uchvátil. Nikdy predtým nevidel ľudí tak radostných, ktorí dokážu spevom vyjaviť lásku k Bohu. Piesne boli krásne. On sám pred nehodou chodil do barov spievať ako sólista. Sadli si do zadného radu. Pri počúvaní Božieho slova Allen pochopil, že je veľmi hriešny a zaslúži si večné zahynutie. Pochopil, že Pán Ježiš zomieral na kríži aj za jeho hriechy a pre jeho spásu. Cítil, ako ho Boh Otec priťahuje k Synovi, s ktorým v tých chvíľach mohol vstúpiť do živého a osobného vzťahu. Otvoril svoje srdce Pánovi a vyznal ho ako svojho Pána a Záchrancu. Narodil sa znovu. Po prvý raz v živote ho zalial hlboký pocit skutočnej čistoty a slobody. V tých chvíľach prijal nielen istotu, že je Božím dieťaťom, ale aj povolanie, aby až do smrti ľudom zvestoval, čo Pán Ježiš urobil pre neho.

Keď sa vrátil domov, povedal otcovi, čo sa stalo. Vyznal mu nielen to, že prijal Pána Ježiša Krista, ale aj že ho Pán povolal k službe evanjelistu. Keď tieto slová otec počul, ihneď ho poslal do izby zbalit si všetky svoje veci. Ešte toho večera ho vyhodil z domu so slovami: „Nikdy v živote sa mi už neukazuj na oči!“

Po šiestich rokoch sa však na evanjelizačnom zhromaždení, na ktorom Allen kázal, ukázal aj jeho otec. Na záver služby slovom šiel dopredu a v slzách podával svoju ruku synovi. Tam padol na kolená a obrátil sa k Pánovi Ježišovi. Krátko nato ho Allen aj pokrstil.

Takto sa evanjelium dostalo do rodiny Buchánecov, ktorá už ako štvrtá generácia Čechov žije v Amerike. Obrátil sa aj Allenov mladší brat. A čo Sharron, ktorá vyzdávala pri jeho nemocničnom lôžku? Presne rok po tom, ako ho pozvala do prvý raz do zboru, sa stali manželmi. Majú spolu štyri deti a každé z nich je naplno zapojené do kresťanskej služby. **Evanjelium je ešte stále Božou mocou na spasenie každému, kto verí.**

Jozef Abrman ☒

Kresťanské Centrum BEREA Vás srdečne pozýva:

4. MISIJNÁ KONFERENCIA Kresťanských zborov

Modra-Harmónia, 12. - 14. 11. 2004

Bude to jedinečná príležitosť, aby sme si vzájomne vymenili skúsenosti z toho, čo Pán v zboroch za uplynulý rok v oblasti evanjelizácie urobil, a aby sme sa nechali inšpirovať skúsenosťami tých, čo v tejto oblasti aktívne pracujú.

Hlavnými hosťami tohtoročnej konferencie budú brat **Pasquale Di Nunzio**, riaditeľ Biblickej školy OMEFI z Talianska; **Gerd Goldmann**, riaditeľ biblickej školy a misijného domu vo Wiedeneste, **Martin Kuráni**, misionár slovenského pôvodu, pôsobiaci na Blízkom Východe a ďalší zo Slovenska i Čiech.

Konferencia sa začne v piatok, 12.11. večerou a skončí v nedeľu popoludní. Náklady konferencie budú kryté zbierkou. Prihlášky posielajte do 15.10.2004 na adresu: KZ Modra, Dolná 27, 900 01 Modra, alebo e-mailom javor@stonline.sk. V prípade otázok volajte tel. +421 905 249379 (br. Bohuš Javor).

Lubomír Vyhnánek ☒

Letom svetom ...

Vietnam

Niekoľko vojenských divízií bolo vyslaných do vnútrozemských vysoko-horských provincií Pleiku a Dak Lak, kde bolo za minulé dva mesiace zavraždených 200 kresťanov. Ich poslaním bolo „zapečatiť“ oblasť z bezpečnostných dôvodov - ináč povedané, zabezpečiť, aby sa okolitý svet nedozvedel o tom, čo sa tu deje.

Nigéria

Prezident štátu Zamfara nariadil demoláciu všetkých kostolov v krajine, „ako to odporuje svätý Korán.“

Turecko

Trestný tribunál zrušil všetky obvinenia proti protestantskému kazateľovi, ktorý bol obvinený zo založenia ilegálnej cirkvi. Súd sa riadil tým, že pri súčasných reformách majú medzinárodné dohody prednosť pred národnými zákonmi a preto tureckí občania majú právo zhromažďovať sa k bohoslužbám a propagovať svoju vieru.

Šrí Lanka

Budhistická strana, ktorej programom je vykoreniť kresťanstvo z krajiny, získala v prvých voľbách, keď kandidovala, deväť kresiel v parlamente. Snaží sa presadiť zákony zabráňujúce evanjelizácii a obracaniu na inú vieru. Jej aktivisti sa už prejavili pri podpaľovaní kostolov a rabovaní domov patriacich kresťanom. Doteraz bolo napadnutých 65 kresťanských kostolov.

(International Christian Concern)

Egypt

Knižný veľtrh v Káhire bol veľkým úspechom pre Biblickú spoločnosť. Ľudia si horlivo kupovali Biblie a iné materiály. Počas veľtrhu sa v Egypte predalo 100 000 Nových Zákonov. V náväznosti na veľký úspech filmu Umučenie Krista, Biblická spoločnosť ponúka film Ježiš, ktorý zobrazuje celý Ježišov príbeh. Odozva je taká veľká, že nestihajú odpovedať na objednávky.

(United Bible Societies)

India

Vrchný minister štátu Tamilnád, ktorý je horlivý hinduista, zrušil platnosť štátnych zákonov zabráňujúcich náboženským konverziám. V štáte Andrapraděš je novozvoleným vrchným ministrom kresťan. Hovorí, že každý deň začína pol hodinou modlitieb a čítania Biblie.

(Light of Life)

Námet k modlitbám

ERITREA:

Uväznení pastori sa „stratili“

V sobotu 23 mája 2004 skoro ráno boli uväznení Haile Naizgi and Dr. Kifle Gebremeski vo svojich domoch v hlavnom meste Asmara. Obaja sú vodcami

jednej letničnej denominácie. Potom 27. mája bol zatknutý aj pastor istého evanjelikálneho zboru Tesfatsion Hagos. Všetci traja boli zadržávaní políciou na rôznych miestach v Asmare.

Naizgi je ženatý a má 4 deti. Predtým pracoval ako účtovník pre misijnú agentúru World Vision. Dr. Gebremeski (predseda Eritrejskej Evanjelikálnej Aliancie) je ženatý a predtým pracoval ako profesor matematiky (má doktorát z americkej univerzity). Pastor Hagos je ženatý a má 3 deti. Všetci traja boli uväznení bez obvinenia a bez možnosti kontaktu s príbuznými a inými návštevníkmi. Keď príbuzní prišli 24. augusta na policajné stanice (priniesli jedlo a chceli získať nejaké informácie), zistili, že hľadani muži boli presťahovaní na iné neurčené miesto. Ich zmiznutie je veľkou ranou zvlášť pre ich manželky.

Odkedy prezident Issayas Afewerki zrušil všetky súkromné médiá i politickú opozíciu v septembri 2001, politickí väzni sú zadržávaní na utajených miestach a takmer nič sa o nich nevie. Amnesty International eviduje tisíce takých prípadov.

V Eritrei je 48,0% moslimov a 47,4% kresťanov. Zákon povoľuje len 3 cirkvi: Eritrejskú pravoslávnu (koptickú), katolícku a evanjelikú luteránsku cirkev. Všetky ostatné denominácie a nezávislé spoločenstvá sú ilegálne, údajne z dôvodov národnej bezpečnosti. 40% Eritrejcov sa hlási k pravoslávnej cirkvi, čo tejto dáva značný politický vplyv. Prenasledovanie evanjelikálnych kresťanov je podporované (a niekedy riadené) vedením tejto cirkvi, ktoré vníma iných kresťanov ako konkurenciu. V súčasnosti je v ich Eritrei uväznených a mučených za vieru aspoň 400. Vláda odmieta všetky obvinenia z prenasledovania ako zlomyselnú propagandu a vo svojom tŕžení nepoľavuje.

Modlime sa za našich prenasledovaných bratov a sestry v Eritrei! Pre Boha nie sú nezvestní a Jeho ruka ani v takejto situácii nie je prikrátka. ☒

PERSPEKTÍVA

**INFORMÁTOR PRE MISIU
A VZDELÁVANIE** vydáva
Kresťanské centrum BEREA
Alstrova 38, 831 06 Bratislava
kcberea@bigfoot.com
č.ú. 2629010205/1100

